

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.5.2018
COM(2018) 340 final

2018/0172 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí

(Text s významem pro EHP)

{SEC(2018) 253 final} - {SWD(2018) 254 final} - {SWD(2018) 255 final} -
{SWD(2018) 256 final} - {SWD(2018) 257 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Množství plastových odpadků v oceánech a mořích roste na úkor ekosystémů, biologické rozmanitosti a potenciálně i lidského zdraví a vyvolává rozsáhlé obavy. V odpadu zároveň končí cenné materiály, které by mohly být v hospodářství znovu využity. Plasty tvoří 80–85 % celkového počtu odpadků v mořích, měreno podle počtu odpadků nalezených na plážích.

Plastové výrobky na jedno použití tvoří zhruba polovinu všech plastových odpadků v mořích nalezených na evropských plážích podle počtu kusů. Deset nejčastěji nalezených plastových výrobků na jedno použití představuje 86 % všech plastových výrobků na jedno použití (a tak tvoří 43 % všech odpadků v mořích nalezených na evropských plážích podle počtu kusů). Lovná zařízení obsahující plasty tvoří dalších 27 % odpadků v mořích nalezených na evropských plážích. Tato iniciativa se proto zaměřuje na deset nejčastěji nalezených plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení, které dohromady představují zhruba 70 % uvedených odpadků v mořích podle počtu kusů.

Plasty jsou široce dostupné, perzistentní a často mají toxický a škodlivý dopad. Vzhledem k perzistenci plastů se dopad plastových odpadků zvyšuje, jelikož se v oceánech každoročně nahromadí více plastového odpadu. Rezidua plastů lze nyní najít v mnoha mořských druzích (mořské želvy, tuleni, velryby, ptáci i několik druhů ryb, měkkýšů a korýšů), a proto se dostávají i do potravinového řetězce. Kromě poškozování životního prostředí a potenciálně lidského zdraví plastové odpadky v mořích škodí činností, jako je cestovní ruch, rybolov a lodní doprava.

Základní faktory ovlivňující nárůst množství plastového odpadu a jeho rozptýlení v mořském prostředí souvisejí jednak s hodnotovým řetězcem a trhem plastů a jednak s chováním jednotlivců a sociálními trendy. K současné situaci vedlo několik faktorů, včetně široké dostupnosti plastů, vývoje spotřeby motivované pohodlím, nedostatku pobídek k zajištění řádného sběru a zpracovávání odpadů vedoucím k nesprávnému nakládání s odpady a nedostatečné infrastruktury.

Evropa odpovídá za nakládání s odpady v mořích, které pocházejí z Evropy, a je též zavázána jednat na světové úrovni, zejména prostřednictvím skupin G7 a G20, ale také prostřednictvím provádění cílů udržitelného rozvoje stanovených OSN¹. Díky této iniciativě se EU postaví do popředí globálního úsilí a dodá své mezinárodní činnosti v této oblasti důvěryhodnost a náležitý akcent.

Problém znečišťování moří odpady je z podstaty přeshraniční, jelikož odpady se v mořském prostředí pohybují a odpady z jedné země mohou mít dopad na jiné země. Je nezbytné společné opatření, které pomůže omezit znečištění moří odpady a zároveň zajistí vytvoření jednotného trhu s přísnými environmentálními normami a vysokou právní jistotou pro podniky. Evropská komise se proto v rámci své strategie pro plasty² zavázala prozkoumat další opatření k řešení problému znečištění moří plastovými odpady, která vycházejí

¹ Zejména cíl udržitelného rozvoje č. 14 „chránit a udržitelným způsobem využívat oceány, moře a mořské zdroje za účelem udržitelného rozvoje“ a cíl udržitelného rozvoje č. 12 „odpovědná spotřeba a výroba“.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství“ (COM(2018) 28 final).

z nekoordinovaného úsilí v členských státech EU a která se řídí přístupem použitým pro lehké plastové nákupní tašky.

Tato iniciativa se zaměřuje na to, jak se Evropa podílí na znečišťování moří makroplastovými odpady. Doplňuje další evropské politiky, které se zabývají odpady v mořích, jako jsou právní předpisy EU o odpadech, odpadních vodách a mořském prostředí i směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu.

Hlavním cílem této iniciativy je předcházení znečišťování moří odpady tvořenými plastovými výrobky na jedno použití a lovnými zařízeními obsahujícími plasty, jakož i jeho omezování, a to doplněním opatření, s nimiž již počítá strategie EU pro plasty, řešením zjištěných nedostatků ve stávajících opatřeních a právních předpisech a dalším posílením systémového přístupu EU k této problematice. Strategie pro plasty již zahrnuje specifická opatření pro mikroplasty, které tvoří významný podíl plastových odpadků v mořích: omezení prostřednictvím nařízení REACH³ týkající se úmyslně přidávaných mikroplastů do výrobků a oxo-plastů i opatření pro mikroplasty z jiných zdrojů (pneumatiky, textil a plastové pelety). Tato iniciativa se tudíž zaměřuje na makroplasty, jimiž jsou plasty na jedno použití a lovná zařízení obsahující plasty.

Iniciativa by měla být vnímána v širším kontextu přechodu k oběhovému hospodářství. Bude podporovat inovativní řešení pro nové obchodní modely, alternativní výrobky pro vícenásobné použití a alternativní výrobky na jedno použití. Touto systémovou změnou a nahrazováním materiálů se též zdůrazní alternativy z biologických materiálů a inovativní biohospodářství, což vytvoří nové příležitosti pro podniky alepší pohodlí spotřebitele.

Dále, co se týče zejména nápojových lahví, bude mít iniciativa přímý pozitivní dopad na míru sběru, kvalitu sebraného materiálu a následnou recyklaci, jelikož nabídne příležitosti podnikům zabývajícím se recyklací a možnost zvýšit podíl recyklovaných materiálů ve výrobcích.

Řešení problému znečištění moří odpady vytváří ekonomické příležitosti. Oběhové hospodářství zvyšuje konkurenceschopnost našich podniků tím, že přispívá k vytváření dekarbonizovaného hospodářství, které účinně využívá zdroje, a pracovních míst k jeho udržení. Inovace v navrhování výrobků zaměřené na zabránění znečištění prostředí plastovými odpady a vzniku mikroplastů, ale také investice do prevence znečištění moří odpady (např. v oblasti zpracování odpadu a čištění odpadních vod, přístavních zařízení pro příjem odpadu nebo recyklace rybářských sítí) a do udržitelných alternativních materiálů, výrobků a obchodních modelů mohou vytvářet pracovní místa i posilovat technické a vědecké dovednosti a konkurenceschopnost průmyslu v oblastech rostoucího celosvětového zájmu.

Znečištění moří odpady se monitoruje již několik let na evropských plážích za použití harmonizovaných metod založených na zjišťování počtu odpadků⁴. Počítání odpadků na plážích se mezinárodně uznává jako přiměřený ukazatel složení odpadků v mořích, který je vhodný pro informovanou tvorbu politiky.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnice Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁴ Zprávy vypracované členskými státy a shromážděné Společným výzkumným střediskem v souvislosti s prováděním rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí.

V níže uvedené tabulce je uveden stručný přehled plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení a opatření plánovaná v návrhu Komise.

	Snížení spotřeby	Omezení trhu	Požadavek na navrhování výrobků	Požadavky týkající se označování	Rozšířená odpovědnost výrobce	Cíl pro oblast tříděného sběru	Osvětová opatření
Nádoby na potraviny	X				X		X
Nápojové kelímky	X				X		X
Vatové tyčinky		X					
Přístroje, talíře, míchátko, brčka		X					
Tyčky k balónkům		X					
Balónky				X	X		X
Sáčky a balení					X		X
Nádoby na nápoje, jejich uzávěry a víčka			X		X		X
– Nápojové lahve			X		X	X	X
Filtry tabákových výrobků					X		X
Hygienické potřeby:				X	X		X
– Vlhčené ubrousky				X			X
– Hygienické vložky							
Lehké plastové nákupní tašky					X		X
Lovná zařízení					X		X

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Vzhledem k tomu, že se iniciativa zaměřuje na účinnější využívání zdrojů a celkově efektivnější a intenzivnější oběhové hospodářství v oblasti plastů s lepší ekonomickou a environmentální výkonností, je plně v souladu s cíli politiky oběhového hospodářství. Oběhové hospodářství je nedílnou součástí deseti priorit předsedy Komise Junckera, zejména první priority v oblasti pracovních míst, růstu a investic. Tato iniciativa byla též oznámena ve strategii EU pro plasty jako součást hlavních opatření plánovaných v akčním plánu pro oběhové hospodářství.

Návrh je v souladu s platnými právními předpisy EU v oblasti odpadu a vody, zejména s rámcovou směrnicí o odpadech⁵, směrnicí o obalech a obalových odpadech⁶, rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí⁷ a směrnicí o čištění městských odpadních vod⁸, a doplňuje je.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 365, 31.12.1994, s. 10).

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

Stávající právní předpisy o odpadech stanoví obecné cíle týkající se předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady, pokud jde o předcházení znečišťování moří odpady a jeho omezování, přičemž volba opatření je ponechána na členských státech. Tento návrh stanoví zvláštní cíle a opatření pro řešení nejčastěji vyhazovaných plastů na jedno použití a lovných zařízení obsahujících plasty mimo místa určená k ukládání odpadu. Doplnuje tak cíl stanovený v článku 9 rámcové směrnice o odpadech ve znění z roku 2018, že členské státy přijmou opatření s cílem zastavit znečištění moří odpady a opatření pro boj proti znečišťování odpadky, pro jejich předcházení a opatření k odklizení odpadků. Návrh též doplňuje článek 8 rámcové směrnice o odpadech tím, že zavádí systémy rozšířené odpovědnosti výrobce na úrovni členských států v zájmu pokrytí nákladů na předcházení znečišťování odpadky a nakládání s odpady, včetně odklizení odpadků z plastových výrobků na jedno použití.

Tento návrh doplňuje rámcovou směrnici o strategii pro mořské prostředí, která vyžaduje, aby členské státy do roku 2020 dosáhly dobrého stavu mořského prostředí. Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí stanoví jeden deskriptor pro odpady v moři vyžadující, aby členské státy zavedly programy opatření, které zajistí, že „vlastnosti a množství odpadků v moři neškodí pobřežnímu ani mořskému prostředí“. Dlouhodobá práce odvedená v souladu s rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí, pokud jde o monitorování odpadků v mořích vyplavených na evropské pláže, představuje vědecký základ tohoto legislativního návrhu. U konkrétních položek tento návrh překračuje rámec požadavků rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí tím, že reguluje jednotlivé zdroje znečištění díky identifikaci toho, co je příčinou znečištění moří plastovými odpady a jak se tyto odpady do moře dostávají.

Je zajištěn též soulad se směrnicí o čištění městských odpadních vod, která stanoví požadavky na odvádění a čištění městských odpadních vod a kritéria kvality čištění. Přestože uvedená směrnice umožňuje zachytit významnou část emitovaných znečišťujících látek, není v současné době dostatečně účinná, zejména pokud jde o zachycení a čištění vody v případě přelití v důsledku silných dešťů. Navíc některé předměty spláchnuté do odpadních vod, jako jsou plastové vatové tyčinky a hygienické potřeby, nejsou ve stávajících zařízeních dobře zachycovány, a končí tak na evropských plážích. Tento legislativní návrh doplňuje uvedenou směrnici tím, že navrhuje opatření předcházející čištění odpadních vod prostřednictvím požadavků na zvyšování informovanosti, rozšířenou odpovědnost výrobce a označování týkajících se některých plastových výrobků na jedno použití.

Tento návrh též zavádí opatření pro lepší nakládání s odpadním lovným zařízením obsahujícím plasty, které se vrátí na pevninu, a pro financování tohoto nakládání. Uvedené mechanismy a pobídky by měly zvýšit podíl využitých lovných zařízení na konci jejich životnosti. Nakládání s odpady vzniklými z lovných zařízení je do určité míry regulováno a finančně podporováno prostřednictvím řady nástrojů EU, které řeší zejména vazbu mezi obecnými pravidly pro odpad a odpady z námořních zdrojů a lovných zařízení a sledováním a vykazováním ztracených či opuštěných lovných zařízení v moři. Tento návrh doplňuje stávající právní předpis o přístavních zařízeních pro příjem odpadu⁹ z lodí, který je v současné době revidován¹⁰. Navrhovaný přezkum zahrnuje rybářská plavidla spadající do systému 100% nepřímých poplatků, a tím dává uvedeným plavidlům právo na předání veškerého

⁸ Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40).

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000 o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu (Úř. věst. L 332, 28.12.2000, s. 81).

¹⁰ COM(2018) 33 final.

odpadu v přístavech, včetně opuštěných lovných zařízení. Kromě toho také doplňuje plánovanou revizi nařízení o kontrole rybolovu¹¹, která zpřísňuje ustanovení o oznamování ztracených lovných zařízení a ustanovení týkající se vytažení ztracených lovných zařízení.

Předkládaný návrh řeší pouze část problému znečištění moří plastovými odpadky. Je součástí celkového integrovaného a konzistentního evropského přístupu k řešení všech zdrojů znečištění moří plastovými odpadky, který podrobně popisuje nedávno přijatá strategie pro plasty. Uvedená strategie poukazuje na mezery či nedostatky ve stávajícím právním a politickém rámci pro řešení znečištění moří plastovými odpadky a navrhuje cílená opatření s cílem zlepšit předcházení vzniku plastového odpadu a sběr a recyklovatelnost plastů, a to zejména plastových obalů. Jejím cílem je též vytvořit regulační rámec pro biologicky rozložitelné plasty v zájmu prevence poškozování ekosystémů. Evropská agentura pro chemické látky připravuje dokumentaci pro omezení týkající se částic mikroplastů úmyslně přidávaných do přípravků, jako jsou kosmetické přípravky, a používání oxo-rozložitelných plastů; připravují se opatření pro mikroplasty, které nejsou ve výrobcích obsaženy úmyslně, ale vytvářejí se během jejich používání, jako jsou mikroplasty z pneumatik a textilu, jakož i opatření pro omezení úniků při předvýrobě plastových pelet.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Kromě výše popsaných environmentálních cílů se návrh zaměřuje na zabránění další roztržitosti vnitřního trhu, což je jeden z klíčových cílů Unie.

Iniciativa se plně ztotožňuje se zásadou inovací a souvisejícími opatřeními v rámci strategie pro plasty, která umožňují stimulovat inovace a investice do řešení v duchu oběhového hospodářství, jako je financování výzkumu EU z programu Horizont 2020 a evropských strukturálních a investičních fondů.

Obecněji vzato tato iniciativa pomůže splnit cíle udržitelného rozvoje č. 12 a 14, které stanovila Organizace spojených národů¹², cíle sdělení o mezinárodní správě oceánů¹³ a závazky přijaté v roce 2017 na Maltě na konferenci „Náš oceán“. Tato iniciativa je v souladu se strategií vůči nejvzdálenějším regionům přijatou v roce 2017¹⁴, která uznává jejich růstový potenciál v oblasti cestovního ruchu a modré ekonomiky i oběhového hospodářství.

A konečně, iniciativa je v souladu s mezinárodními povinnostmi EU v oblasti obchodní politiky, zejména tím, že zajišťuje nediskriminaci mezi výrobky vyrobenými v EU a dováženými výrobky.

Návrh rovněž pomůže splnit první prioritní cíl 7. akčního programu pro životní prostředí do roku 2020: „chránit, zachovávat a rozvíjet přírodní bohatství Unie“¹⁵. Kromě toho vyhovuje i čtvrtému prioritnímu cíli, který vyžaduje, aby veřejnost měla přístup k jasným informacím

¹¹ Nařízení Rady (ES) 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky (Úř. věst. L 343, 22.12.2009, s. 1).

¹² V roce 2015 země přijaly Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 a sedmnáct cílů udržitelného rozvoje, které tato agenda stanoví. Cíle udržitelného rozvoje stanovené organizací OSN, a sice cíl č. 12, zajistit udržitelné vzorce spotřeby a výroby, a cíl č. 14, předcházet veškerým typům znečištění moře, a to zejména z pozemních činností, včetně mořského odpadu a znečištění živinami, a značně je omezit do roku 2025.

¹³ SWD(2016) 352 final.

¹⁴ COM(2017) 623.

¹⁵ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“ (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 171).

o životním prostředí na vnitrostátní úrovni. Za tímto účelem návrh odkazuje na požadavky směrnice 2003/4/ES¹⁶ a směrnice INSPIRE¹⁷ a zaručuje soulad s těmito směrnici.

Cílem návrhu je též zajistit jednoduché povinnosti týkající se monitorování a podávání zpráv, a tím omezit administrativní zátěž členských států v souladu s přístupem EU ke zlepšování právní úpravy¹⁸ a kontrolou účelnosti podávání zpráv a monitorování¹⁹.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Hlavním cílem návrhu je omezit dopad některých plastových výrobků na životní prostředí, zejména na vodní prostředí, a předcházet mu. Toho je dosaženo vymezením zvláštních cílů týkajících se předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady a opatření pro plastové výrobky na jedno použití, které jsou nejčastěji nacházeny na plážích v Unii, a lovná zařízení obsahující plasty. Bude-li to provedeno koordinovaně v celé Unii, návrh též přispěje k hladkému fungování trhu Unie. S ohledem na to je základem návrhu čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Jelikož mohou být odpadky unášeny větrem, proudy a přílivem, je problém znečištění plasty a odpadků v mořích ze své podstaty přeshraniční, a tudíž jej nemohou řešit izolovaně členské státy sdílející stejná moře a vodní cesty. Nezbytná opatření musí být prováděna koordinovaně, aby se zajistilo, že úsilí vynaložené na jednom břehu moře neohrožuje nečinnost na druhém břehu. Proto je možné účinně předcházet a omezit znečišťování moří odpadky pouze za použití soudržného a komplexního politického přístupu a opatření na úrovni EU. Navíc vzhledem ke globálnímu rozměru problému tuto spolupráci posilují evropská opatření a zapojení do evropských regionálních úmluv pro mořské prostředí, v rámci nichž byly přijaty regionální akční plány pro boj proti znečišťování moří odpadky, i globální závazky přijaté EU a jejími členskými státy například v rámci UNEA a cílů udržitelného rozvoje.

Budou-li členské státy postupovat nekoordinovaně, s různou oblastí působnosti, zaměřením a cílovou úrovní, hrozí roztříštěnost trhu. Současná opatření se zaměřují na různé plastové výrobky a používají různé přístupy (například zákaz plastových vatových tyčinek v Itálii nebo francouzská pravidla omezující uvádění jednorázových plastových skleniček a talířů na trh, pokud nesplňují zvláštní kritéria týkající se biologické rozložitelnosti). To by mohlo vést k řadě různých omezení přístupu na trh mezi členskými státy, překážkám pro volný pohyb zboží a rovné podmínky mezi výrobci v různých zemích, a tak ohrozit účinné dosažení cíle omezení znečištění moří odpadky, což má širší dopady na evropské a mezinárodní úrovni. Proto je nezbytné vytvořit harmonizovaný legislativní rámec, který stanoví společné cíle a opatření na úrovni EU pro předcházení znečišťování moří odpadky a jeho omezování, aby se opatření členských států zaměřovala na konkrétní plastové výrobky na jedno použití a lovná zařízení obsahující plasty. Typ použitých opatření, byť založených na společném posouzení, se rozlišuje podle typu plastového výrobku s přihlédnutím k přidané hodnotě

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS (Úř. věst. L 41, 14.2.2003, s. 26).

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (Úř. věst. L 108, 25.4.2007, s. 1).

¹⁸ SWD(2015) 111 final.

¹⁹ COM(2017) 312 final.

potenciálního opatření na úrovni EU a komplementaritě s opatřeními přijatými na úrovni členských států EU.

U některých výrobků lze problém znečišťování odpadky (např. uzávěry a víčky pro plastové nádoby na nápoje) a další dopady na životní prostředí nejúčinněji řešit změnami navrhování výrobků a přechodem na udržitelnější náhrady (např. nahrazením obsažených plastů). V takových případech, kdy existuje jasná vazba na požadavky týkající se výrobků a přístup na vnitřní trh, jsou rovné podmínky pro podniky důležité.

Dále v souladu se zásadou subsidiarity tento legislativní návrh ponechává členským státům u některých opatření určitou volnost, jelikož si mohou zvolit konkrétní způsoby provádění a sběru údajů, které považují za nejvhodnější. Členské státy navíc mají velký prostor pro uvážení při rozhodování na základě místních podmínek o případných vnitrostátních opatřeních pro provádění cíle EU týkajícího se významného snížení spotřeby některých výrobků.

- **Proporcionalita**

Návrh je cílený a přiměřený, jelikož se zaměřuje na předměty z makroplastů nejčastěji nacházené na evropských plážích podle počtu kusů, a sice na plasty na jedno použití a lovná zařízení. Počty kusů představují nejlepší dostupný ukazatel environmentálních, sociálních a ekonomických dopadů. Tato iniciativa se zaměřuje na deset nejčastěji nacházených plastových předmětů na jedno použití, které představují 86 % všech plastových výrobků na jedno použití podle počtu kusů (a tak tvoří 43 % veškerých odpadků v mořích). Regulace všech plastových výrobků na jedno použití nalezených na plážích by nebyla přiměřená v porovnání s potenciální přidanou hodnotou. Vedla by k vzniku zbytečných nákladů a zátěže pro členské státy.

Opatření týkající se lovných zařízení vycházejí ze zásady „znečišťovatel platí“ a jejich cílem je hlavně zajistit, aby výrobci lovných zařízení obsahujících plasty převzali odpovědnost za fázi odpadu svých výrobků, a to zejména prostřednictvím zlepšení odděleného sběru a zpracování těchto odpadů, zvláště recyklace i opětovného použití. Uvedená opatření usnadní motivování rybářů k tomu, aby lovná zařízení přivázeli zpět na pevninu, a zároveň zajistí, že nevznikne nepřiměřená zátěž provozovatelům rybolovných činností, obzvláště malým provozovatelům.

Návrh je vhodný k tomu, aby řešil naléhavý environmentální problém a společně se stávajícími právními předpisy a opatřeními plánovanými ve strategii pro plasty přinesl ambiciózní výsledky v oblasti ochrany životního prostředí a zároveň zajistil pozitivní hospodářské dopady prostřednictvím omezeného avšak pozitivního účinku na čistou zaměstnanost, podněcování inovací, zajištění přijetí ze strany veřejnosti a přispění k účinnějšímu využívání zdrojů.

Průvodní posouzení dopadů poskytuje podrobnější informace o proporcionalitě prvků uvedených v tomto legislativním návrhu.

- **Volba nástroje**

Navrhuje se cílený legislativní nástroj v zájmu řešení všech plastových výrobků na jedno použití v jednom legislativním nástroji prostřednictvím definování konkrétních cílů a opatření s cílem zabránit jejich dopadu na odpadky v mořích a omezit tento dopad. Takto cílený legislativní nástroj se považuje za nejvhodnější, aby bylo možné zabránit roztržitému právnímu prostředí, v porovnání s alternativním přístupem, který by zahrnoval změnu několika právních nástrojů, jako je rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí, směrnice o obalech

a obalových odpadech, rámcová směrnice o odpadech, směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu nebo nařízení o kontrole rybolovu.

Zatímco u některých výrobků je harmonizace na úrovni EU nezbytná, u jiných plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení obsahujících plasty je v souladu se stávajícími právními předpisy EU o odpadech potřeba ponechat členským státům určitou volnost při výběru nejvhodnějších právních, správních a hospodářských nástrojů pro realizaci vymezených cílů a opatření. Směrnice tudíž představuje vhodný právní nástroj pro splnění plánovaných cílů a opatření.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

• Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů

Pro účely tohoto legislativního návrhu byl sestaven vyčerpávající přehled stávajících právních předpisů, aby bylo možné zjistit, kde jsou zapotřebí doplňková opatření EU pro řešení problému znečišťování plasty na jedno použití a jejich dopadu na životní prostředí. Uvedené právní předpisy se často zaměřují na různé způsoby šíření, jsou roztříštěné z hlediska zaměření a cílů a ještě neprokázaly nezbytný dopad na znečištění moří odpady.

Jak vysvětluje oddíl 2 výše, nedávno přijatá strategie pro plasty uvádí, že je zapotřebí legislativní návrh na úrovni EU, který se zaměří konkrétně na plasty na jedno použití.

Podle právních předpisů EU o odpadech by veškerý odpad měl být předmětem sběru a řádného zpracování. Uvedené právní předpisy definují cíle recyklace pro komunální odpad (65 % do roku 2030) a plastové obalové odpady (55 % do roku 2030), které dále zvýší zachycování plastového odpadu. Členské státy však mohou tyto cíle splnit, aniž by zintenzivnily úsilí v oblasti znečišťování odpadky. Poslední změny rámcové směrnice o odpadech budou vyžadovat, aby členské státy přijaly opatření k určení hlavních zdrojů znečištění moří odpadky a přijaly opatření k předcházení znečišťování odpadky z těchto zdrojů a jeho omezování. Nicméně řada faktorů spojených s nedostatečnou infrastrukturou pro nakládání s odpady a nevhodným chováním spotřebitelů stále povede ke znečišťování životního prostředí plastovými odpadky a úniku plastů do životního prostředí. Tato iniciativa doplňuje nové právní předpisy o odpadech tím, že poskytuje řešení na evropské úrovni týkající se významné části zdrojů znečišťování odpadky. Zdůrazňuje význam právního nástroje zaměřeného na výrobky, který potvrzují výsledky směrnice o plastových taškách, která je prvním evropským nástrojem tohoto druhu a která dosáhla skutečného snížení spotřeby výrobku, na který je zaměřena, a souvisejících dopadů tohoto výrobku na životní prostředí.

Posouzení programů opatření provedené v rámci rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí ukazuje, že poskytují užitečný přehled přijatých či plánovaných opatření, ale že jsou zapotřebí další opatření, aby tato přijatá či plánovaná opatření byla účinná. Tento legislativní návrh uvedený rámec překračuje tím, že reguluje jednotlivé zdroje znečištění díky identifikaci toho, co je příčinou znečišťování moří plastovými odpadky a jak se tyto odpadky do moře dostávají.

Jedno z omezení směrnice o čištění městských odpadních vod, která se v současné době hodnotí, se týká požadavků na zachycování a čištění vody v případě přelití v důsledku silných dešťů, které by bylo potřeba znovu posoudit. Cílem tohoto nového legislativního návrhu je řešit uvedený problém podporou osvětových kampaní a zaváděním požadavků na označování v zájmu prevence splachování plastových předmětů na jedno použití do toalety, které ne všechny systémy čištění odpadních vod dokážou dobře zachytit.

Odpad z lovných zařízení je regulován pomocí řady různých nástrojů EU. Stále jsou však patrné nedostatky. Zejména v současné době neexistuje žádná konkrétní pobídka pro provozovatele k tomu, aby zajistili maximální míru vracení odpadu z lovných zařízení na pevninu, a nejsou zavedeny žádné mechanismy pro sdílení zátěže. Probíhající revize směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu tudíž doplňuje tento návrh na regulaci lovného zařízení, jelikož se zabývá faktory, které dříve vedly k demotivaci lodí vozit vlastní odpadky i odpadky vytažené z moře na pevninu. Kromě toho revize nařízení o kontrole rybolovu vyžaduje, aby lovné zařízení bylo označeno a aby na palubě bylo k dispozici vyhledávací zařízení umožňující vytažení ztraceného lovného zařízení nebo oznámení ztráty zařízení, není-li možné jej vytáhnout, prostřednictvím každodenních elektronických zpráv. Stávající legislativní rámec lze však dále posílit poskytnutím pobídek k účinnějšímu nakládání s lovnými zařízeními v rámci specifického nakládání s odpady a recyklačního toku. Tento nový legislativní návrh se snaží uvedený problém řešit formou systému rozšířené odpovědnosti výrobce.

- **Konzultace se zúčastněnými subjekty**

V rámci veřejné konzultace, která proběhla v období od prosince 2017 do února 2018, bylo přijato přes 1 800 příspěvků. 98,5 % respondentů se domnívá, že opatření zabývající se znečišťováním moří plastovými výrobky na jedno použití je „nezbytné“, a 95 % je považuje za „nezbytné a naléhavé“. Více než 70 % výrobců a více než 80 % značek a recyklačních zařízení považuje opatření za „nezbytné a naléhavé“. Pouze 2 % respondentů se domnívají, že na evropské úrovni by se neměla zavádět žádná nová opatření, a 79 % se domnívá, že pokud nebudou opatření přijata na úrovni EU, zůstanou neúčinná.

Valná většina respondentů, kteří se zúčastnili veřejné konzultace, se staví příznivě k použití systémů rozšířené odpovědnosti výrobce pro pokrytí nákladů na odklizení odpadků, což představuje hlavní přidanou hodnotu tohoto legislativního návrhu v porovnání s minimálními požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce definovanými v právních předpisech EU o odpadech. Veřejná konzultace dále ukázala, že respondenti podporují legislativní požadavky týkající se lepšího designu jako jeden z nejúčinnějších přístupů, následovaný cíli snížení, které byly v tomto návrhu zohledněny jako hlavní opatření, jež mají provést členské státy.

Co se týče lovných zařízení, 88 % respondentů se příznivě staví k opatřením vytvářejícím pobídky k přivážení odpadků vylovených z moře a vyřazených lovných zařízení na pevninu a 77 % si přeje lepší zařízení pro sběr a třídění odpadu na plavidlech a v přístavech.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

V rámci rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí byly údaje o odpadcích, které moře vyplavila na evropské pláže, získány od technické skupiny pro činnosti v oblasti odpadků v mořích při Společném výzkumném středisku (monitorovací programy, úklidové kampaně a výzkumné projekty). Jednalo se o údaje o odpadcích nalezených na 276 plážích v sedmnácti členských státech EU a ze čtyř regionálních moří během roku 2016. Celkový počet 355 671 kusů odpadků pozorovaných během 679 průzkumů byl roztríděn podle množství, a to zejména podle hlavních kategorií odpadků vyplavených z moří na pláže v souladu s rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí. Na základě seznamu JRC byl poté sestaven kratší seznam samostatných klasifikací, které stanoví relativní podíl výrobků, které se podobají z hlediska zdroje, použití nebo materiálu a obecně spadají do definované

oblasti politiky. Tyto údaje byly též doplněny několika probíhajícími projekty, jako je projekt Evropské agentury pro životní prostředí s názvem *Marine Litter Watch*²⁰.

K tomuto legislativnímu návrhu též klíčovými odbornými znalostmi přispěly partnerství EMODnet²¹ (Evropská námořní síť pro pozorování a sběr dat²²) a regionální úmluvy pro mořské prostředí, například podílením se na činnosti JRC při shromažďování a harmonizaci údajů v zájmu poskytnutí lepšího celkového pohledu na koncentrace plastových odpadků v evropských mořích a na mořském dně.

Pokud jde o plastové výrobky na jedno použití a lovná zařízení, Evropská komise rovněž využila služeb externích poradců. Co se týče plastových výrobků na jedno použití, na základě údajů JRC analyzovali příčiny znečišťování moří plastovými odpadky a to, jak se tyto odpadky do moře dostávají, a možná klíčová opatření, která lze v tomto legislativním návrhu předložit jako řešení problému odpadků tohoto typu. Pokud jde o lovná zařízení, byla provedena samostatná hloubková studie²³ s cílem najít mezery v právních předpisech a zjistit, jaká opatření by měla doplnit stávající základní scénář, jehož cílem je omezit dopad lovných zařízení na mořské prostředí. Při analýze byly zohledněny rešerše literatury týkající se stávajícího výzkumu, semináře, jichž se zúčastnili úředníci Komise a externí zúčastněné subjekty, a sekundární výzkum, včetně databází PRODCOM a EUROSTAT (údaje o zahraničním obchodu, dovozu, vývozu a výrobě v EU).

Během provádění studie se uskutečnila řada formálních a neformálních rozhovorů se zástupci veřejných institucí, nevládních organizací, průmyslových sdružení a podniků, jejichž cílem bylo pomoci rozebrat danou problematiku a vypracovat posouzení dopadů. Uvedené rozhovory zkoumaly, co je technicky proveditelné a jaké by byly pravděpodobné přímé účinky některých možností. Rozhovory byly též použity ke shromáždění specifických údajů týkajících se výkonnosti a nákladů a toho, jak se mohou vlivem potenciálních intervenčních opatření změnit.

• **Posouzení dopadů**

Souhrn posouzení dopadů je připojen k návrhu. Výbor pro kontrolu regulace vydal záporné stanovisko, následované druhým stanoviskem, tentokrát kladným, avšak s výhradami²⁴, založeným na revidovaném posouzení dopadů. V závěrečném stanovisku výbor uznává, že revidovaná zpráva zřetelněji popisuje oblast působnosti iniciativy, která je omezena na makroplasty. Podrobnější informace byly požadovány zejména v souvislosti s doplňující úlohou nového nástroje ke stávajícím právním předpisům jak, pokud jde o 1) lovná zařízení (přidaná hodnota v porovnání s nařízením o kontrole rybolovu, směrnici o přístavních zařízeních pro příjem odpadu a Evropským námořním a rybářským fondem), tak o 2) plastové výrobky na jedno použití (vysvětlení nedostatku ambicí stávajících právních předpisů nebo nedostatečného provádění). Výbor pro kontrolu regulace požádal o další informace ke škodlivosti plastových výrobků na jedno použití jako skupiny a jako jednotlivých výrobků a skutečnosti, že by opatření jednotlivých členských států mohla vést k roztržičnosti trhu.

Proto konečné znění posouzení dopadů podrobněji vysvětluje, že odpadky v mořích způsobují hospodářské, sociální a environmentální škody, a nastiňuje, jak se řeší nedostatky stávajícího *acquis*, jelikož stávající právní předpisy o nakládání s odpady, čištění odpadních vod,

²⁰ <https://www.eea.europa.eu/themes/water/europes-seas-and-coasts/marine-litterwatch/>.

²¹ <http://www.emodnet.eu/>.

²² http://ec.europa.eu/environment/marine/international-cooperation/regional-sea-conventions/index_en.htm/.

²³ Studie na podporu posouzení dopadů možností omezit množství a škodlivý dopad plastů z rybolovu.

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&year=2017&serviceId=&s=Chercher/>.

přístavních zařízení pro příjem odpadu atd. se dostatečně nezabývají příčinami problému, pokud jde o dopady konkrétních výrobků. Co se týče plastových výrobků na jedno použití, právní předpisy o odpadech ovlivní zejména zvyšování recyklace, přičemž jejich dopad na znečišťování odpady bude menší. Opatření v ranějších fázích zacílená na snížení spotřeby jsou účinnější. Posouzení dopadů potvrdilo, že jako skupina nejčastěji nacházené plastové výrobky na jedno použití a lovná zařízení představují velké procento odpadků z makroplastů v mořích. Tvoří zhruba 70 % odpadků vyplavených na pláže z hlediska počtu kusů; jejich podíl je však vysoký i u jednotlivých výrobků. Pokud jde o lovná zařízení, bylo vypracování doplňujících opatření součástí přístupu uplatněného v souvislosti se strategií EU pro plasty a navrhovanou revizí směrnice o přístavních zařízení pro příjem odpadu²⁵. V navrhované revizi této směrnice nebudou jednotliví rybáři sankcionováni za přivezení odpadu na pevninu. Poplatky v přístavech se však zvýší, pokud bude na pevninu přiváženo více odpadu a zařízení pro nakládání s odpady bude nutno modernizovat, a to zejména v malých rybářských přístavech, které využívá mnoho plavidel. Kromě zajištění lepšího nakládání s odpadem z lovných zařízení po příplutí do přístavu navrhovaný systém rozšířené odpovědnosti výrobce zajišťuje, že výrobci lovných zařízení obsahujících plasty převezmou náklady na řízení odpadového toku, včetně některých či všech nákladů týkajících se přístavních zařízení pro příjem odpadu.

Posouzení dále poukazuje na rostoucí a prokázané riziko roztržitého trhu, a sice v tom, jak regiony či jednotlivé státy řeší problém plastů na jedno použití a lovných zařízení. Cílem tohoto návrhu proto je zajistit minimální úroveň soudržnosti opatření členských států, aby se zamezilo vytváření nerovných podmínek, které by mohly narušit konkurenceschopnost provozovatelů, a tím ohrozit dosažení cíle omezit znečišťování odpady. Tento legislativní návrh nalézá správnou rovnováhu mezi dostupností alternativ a potřebou harmonizace.

A konečně, Evropská unie musí jít příkladem, pokud jde o řešení problému znečišťování evropských moří plastovými odpady, prostřednictvím opatření v rámci regionálních úmluv pro mořské prostředí, ale také na mezinárodní úrovni. Bude-li EU aktivní, bude inspirovat k činu další země, což povede k celkovému omezení množství odpadků v evropských mořích i jinde.

Přímé právní kroky zaměřené na tyto odpady jsou tudíž vysoce relevantní v boji proti znečišťování moří.

²⁵

COM(2018)33 final.

Plasty na jedno použití

Posouzení dopadů zkoumá širokou škálu opatření. Byly modelovány čtyři možnosti nebo scénáře zahrnující výběr různých opatření uplatněných na různé výrobky. Každá další možnost je ambicióznější oproti předchozí z hlediska celkových výsledků. Základním faktorem v této souvislosti byl očekávaný dopad na tok plastů na jedno použití do mořského prostředí.

Na základě toho byly určeny tři kategorie výrobků:

- Výrobky, pro něž existují dostupné udržitelné alternativy – cílem je podporovat méně škodlivé alternativy.
- Výrobky, pro něž alternativy neexistují. U těchto výrobků je cílem omezit škody lepším informováním spotřebitelů a přenesením finanční odpovědnosti za důsledky pro životní prostředí na výrobce.
- Výrobky, které jsou již dobře zachycovány – zde je cílem zajistit, aby se dostaly do stávajícího (nebo chystaného) systému odděleného sběru a recyklace.

Čtyři scénáře byly porovnány se základním scénářem 1 a jsou popsány níže.

Scénář 2a – menší dopad na omezení znečištění moří odpadky

Tento scénář by řešil příčiny pouze omezeně. Zahrnuje informační kampaně, dobrovolná opatření a označování. To by mohlo vést ke zvýšení všeobecné informovanosti (např. o problematice znečišťování odpadky, typických způsobech šíření a správném odstraňování odpadů), a tak ovlivnit chování spotřebitelů. Výsledek však není jasný, jelikož existuje málo důkazů, že taková informovanost skutečně vede ke změně chování lidí.

Scénář 2b – střední dopad na omezení znečištění moří odpadky

Tento scénář je efektivnější než scénář 2a, je však náročnější na provedení a dotčeným subjektům přináší více nákladů a zátěže.

Scénář 2c – středně vysoký dopad na omezení znečištění moří odpadky (zvolená možnost)

Tento scénář by vhodněji řešil základní příčiny a kromě toho vedl ke změně chování spotřebitelů. Zahrnuje opatření v oblasti navrhování výrobků v případě nápojových lahví, jelikož připevněné uzávěry lahví by měly přímý dopad na znečišťování prostředí uzávěry.

Scénář 2d – nejvyšší dopad na omezení znečištění moří odpadky

Tento scénář dále zlepšuje řešení základních příčin, a to zejména chybějící motivaci k řádnému sběru plastů na jedno použití a nakládání s nimi po skončení jejich životnosti, náklady by však byly vyšší, zejména pokud jde o čištění odpadních vod. Zahrnuje zavedení zálohových systémů nebo ekvivalentních systémů a vyžádal by si další náklady (zhruba 1,4 miliardy EUR pro EU), ovšem ještě výrazněji by omezil znečištění moří odpadky a též zlepšil kvalitu sebraného materiálu a míru recyklace. Stejně jako u systémů rozšířené odpovědnosti výrobce náklady na zavedení a provozování zálohového systému zpravidla nesou v závislosti na daném nastavení hospodářské subjekty zapojené do příslušného dodavatelského řetězce, nikoli orgány veřejné moci. Osvědčené postupy pro čistíčky odpadních vod by zlepšily infrastrukturu, ale vyžádaly by si významné další investice ve výši zhruba 7,7 miliardy EUR ročně. Toto opatření je obtížně odůvodnitelné, pokud by cílem bylo vyřešit pouze problém vlhčených ubrousků, ale je relevantní pro mnohem širší škálu úniků zdrojů znečištění. Podrobnější údaje k této problematice poskytne probíhající hodnocení směrnice o čištění městských odpadních vod.

Aby se zabránilo nezamýšleným důsledkům, pokud jde o hospodářský, environmentální a sociální dopad, má se za to, že přechod k alternativám by měl být zaměřený na výsledky a mít široký prostor pro možná řešení. Takový přístup je v souladu se zásadou inovací, a legislativní návrh je proto zaměřený na budoucnost (na zajištění bezproblémového fungování v budoucnosti) a přívětivý z hlediska inovací.

V souladu s analýzou různých možností politiky a s ohledem na specifika každého cílového plastového výrobku na jedno použití byl jako upřednostňovaná možnost zvolen scénář 2c. Zahrnuje tato opatření:

- omezení uvádění plastů na jedno použití, pro něž jsou snadno dostupné alternativy (např. brčka), na trh,
- obecné cíle snížení (např. nápojové kelímky, nádoby na potraviny), které umožní členským státům přijmout vlastní opatření k dosažení snížení. Náklady na provádění těchto opatření pak budou záviset na volbě a koncepci opatření přijatých na vnitrostátní úrovni,
- osvětová opatření a systémy rozšířené odpovědnosti výrobce pro všechny výrobky, na které se nevztahuje opatření k omezení trhu, s cílem podílet se na nákladech na předcházení vzniku odpadů, nakládání s odpady, včetně odklizení odpadků, vyjma lovných zařízení,
- požadavky na označování s cílem informovat spotřebitele o vhodných způsobech odstraňování odpadů nebo o způsobech odstraňování, jichž je třeba se vyvarovat (např. vlhčené ubrousky),
- opatření týkající se navrhování výrobků (např. nápojové lahve s připevněnými uzávěry).

Posouzení dopadů však ukazuje, že zálohové systémy nebo ekvivalentní systémy pro plastové nápojové lahve umožňující dosahovat podobně vysoké míry sběru (zkoumané v rámci možnosti 2d) mohou představovat velmi účinný nástroj, který umožní dosáhnout vysoké míry sběru a zabránit znečišťování životního prostředí, a zejména moří, odpadky. Zálohové systémy byly proto zařazeny do upřednostňovaného souboru opatření. Mají přímý pozitivní dopad na sběr vzhledem k zálohám a vedou ke zlepšení kvality sebraného materiálu a následně vysoce kvalitním recyklovaným látkám. Navrhuje se tudíž, aby byl stanoven minimální cíl pro tříděný sběr na úrovni, která odráží medián míry sběru u stávajících zálohových systémů pro plastové lahve na jedno použití v EU (90 %), přičemž členským státům je ponechána volnost zvolit si vhodné nástroje. Zálohové nebo ekvivalentní systémy též mohou nabízet řešení a infrastrukturu pro lepší sběr nádob na nápoje zhotovených z jiných materiálů (zejména z hliníku), na něž se vztahují cíle v oblasti recyklace obalů. Z tohoto důvodu by členské státy měly tato opatření zvážit i u nápojových obalů zhotovených z jiných materiálů.

V případě vlhčených ubrousků se z důvodu proveditelnosti navrhuje zvolit možnost 2b, která počítá s povinnostmi rozšířené odpovědnosti výrobce, požadavky na označování a osvětovými opatřeními. V případě hygienických vložek se navrhuje požadavky na označování a osvětová opatření.

Pro lehké plastové nákupní tašky a rovněž velmi lehké plastové nákupní tašky, které se rovněž řadí mezi nejčastěji nacházené odpadky na plážích v Unii, již platí stávající právní předpisy, konkrétně směrnice o obalech a obalových odpadech, v níž jsou pro tyto výrobky stanoveny cíle snížení spotřeby. V tomto návrhu se plánují doplňková opatření k rozšířené odpovědnosti

výrobce a k osvětové činnosti, jež se budou vztahovat na všechny lehké plastové nákupní tašky.

Lovná zařízení

První zvažovaný scénář zahrnuje úplné provedení stávajících opatření a již předloženého návrhu, které bude mít tyto nevýhody:

- Revidované nařízení o kontrole rybolovu nestanoví žádnou konkrétní pobídku, která by rybáře motivovala k tomu, aby zvýšili množství lovných zařízení, která neohlásí jako ztracená a přivezou zpět na pevninu.
- Přestože revidované znění směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu významně snižuje náklady a zátěž, které rybáře demotivují k přivážení lovných zařízení a dalších odpadů zpět do přístavu, je zaměřené na zlepšení sběru odpadu z lodí (včetně rybářských plavidel) obecně, tedy nezaměřuje se konkrétně na nakládání s odpadem z lovných zařízení. Nezahrnuje přímé pozitivní pobídky ke sběru veškerých odpadních lovných zařízení a jejich následnému zpracování způsobem, který maximalizuje potenciál plastů obsažených v lovném zařízení k opětovnému použití a recyklaci. Opatření členských států zaměřená na posílení kapacit pro sběr odpadů a lovných zařízení nebo vytvoření systémů recyklace lovných zařízení jsou příliš heterogenní a lokální na to, aby byla účinná. Vzhledem k tomu návrh revidované směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu stanoví, aby další kroky pro zlepšení sběru a zpracování lovných zařízení byly zváženy v rámci strategie EU pro plasty²⁶.

Druhý zvažovaný scénář zahrnuje zavedení systému rozšířené odpovědnosti výrobce pro lovná zařízení obsahující plasty.

Třetí zvažovaný scénář zahrnuje posílení návrhu systému rozšířené odpovědnosti výrobce přidáním zálohového systému a recyklačního cíle, které ještě zvýší návratnost lovných zařízení. Jsou s ním však spojeny vyšší náklady na provedení, což by mohlo zvýšit náklady odvětví a také administrativní zátěž. Kromě toho je v případě lovných zařízení oproti pozemním plastovým materiálům riziko ztráty zálohy relativně vysoké, což by mohlo snížit její motivační dopad.

Částí této možnosti bylo též stanovení recyklačního cíle. Komplexnost definování takového cíle a administrativní zátěž a náklady na jeho monitorování byly považovány za nepřiměřené, zejména v situaci, kdy vytvoření systému rozšířené odpovědnosti výrobce již samo o sobě pravděpodobně bude stimulovat další rozvoj současného malého trhu v oblasti recyklace materiálů lovných zařízení.

Čtvrtý scénář doplňuje do systému rozšířené odpovědnosti výrobce povinnost financovat systém povinného vytahování lovných zařízení. Tato možnost byla na závěr vyhodnocena jako nepřiměřená, duplicitní a neproveditelná. Přenesla by na výrobce lovných zařízení odpovědnost za úhradu nákladů na vytahování lovných zařízení, které je založeno na dobrovolné účasti a v současné době podporováno místními, vnitrostátními a evropskými finančními nástroji. Povinnost vytahovat lovná zařízení je již zahrnuta v nařízení o kontrole rybolovu v souladu se společnou rybářskou politikou.

²⁶ Důvodová zpráva v dokumentu COM(2018)33 final.

Nejúčinnějším scénářem pro nakládání s lovnými zařízeními a odstranění nedostatků ve stávajících právních předpisech je tudíž zavedení systému rozšířené odpovědnosti výrobce pro výrobce lovných zařízení obsahujících plasty. Má se za to, že tato možnost má celkově nejefektivnější potenciální dopad na omezení počtu opuštěných, ztracených a vyhozených lovných zařízení a zařízení akvakultury znečišťujících moře. Podpořila a usnadnila by úplné provádění ostatních nástrojů a dále pomohla omezit množství odpadků z lovných zařízení. Konkrétně vychází z nařízení o kontrole rybolovu a návrhu revidované směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu a doplňuje je o cílený mechanismus umožňující oddělený sběr a vracení lovných zařízení do systémů pro sběr a zpracování odpadních lovných zařízení, hlavně formou recyklace. To zejména přispěje ke snížení finanční zátěže malých přístavů nebo provozovatelů rybolovných činností, kteří se mohou potýkat s vyššími náklady spojenými se zvýšenou úrovní sběru a zpracování odpadních lovných zařízení po jejich předání v přístavech.

Většina zúčastněných subjektů považuje tento typ pozitivní motivace k přivázení odpadků na pevninu za nejúčinnější způsob, jak omezit ztracení lovných zařízení v moři.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Jako neopodstatněné bylo shledáno vynětí mikropodniků z iniciativy či plánování mírnějších systémů pro malé a střední podniky. Nicméně se očekává, že opatření plánovaná v této iniciativě zvýší příležitosti pro mikropodniky a malé a střední podniky v Evropě. Evropské podniky, které již přijaly koncepci a obchodní modely oběhového hospodářství, budou mít k dispozici větší trh a více obchodních, investičních a podnikatelských příležitostí. Většina z 50 000 podniků v odvětví zpracovatelů plastů v EU jsou malé a střední podniky. To, do jaké míry budou ovlivněny, bude záviset na tom, zda je jejich podnikání závislé na plastech na jedno použití, a na jejich schopnosti přejít k výrobě jiných plastových výrobků. Velká část plastových výrobků na jedno použití, na něž jsou zaměřena omezení trhu, se vyrábí mimo EU. Malé a střední podniky, jako jsou maloobchodníci, navíc mohou být ovlivněny pozitivně, pokud nebudou muset nakupovat výrobky na jedno použití, které se dodávají s potravinami či nápoji, které prodávají, nebo jsou do nich tyto potraviny či nápoje baleny. Nižší spotřebitelské výdaje se projeví v nižších maloobchodních tržbách, ale toto snížení se vyrovná, jelikož spotřebitelé budou nakupovat alternativní výrobky a upřednostňovat inovativní řešení. Budou vytvořeny nové obchodní modely, jak spotřebitelům nabízet výrobky pro vícenásobné použití, což by mohlo snížit náklady zejména s ohledem na rozšíření možností.

V zájmu minimalizování nákladů členských států a provozovatelů na dodržování předpisů jsou předpokládána opatření týkající se monitorování a podávání zpráv jednoduchá a měla by co nejvíce využívat součinnosti se stávajícími systémy podávání zpráv, jak vysvětluje níže oddíl 5.

- **Základní práva**

Návrh nemá žádné dopady z hlediska ochrany základních práv.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Komise.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Organizace a způsoby sběru údajů by měly v souladu se zásadou subsidiarity zůstat v pravomoci členských států.

Počet odpadků nalezených na plážích zůstává účinným ukazatelem pro posouzení množství odpadků vyplavených z moře na evropské pobřeží a vývoje nejčastěji nacházených plastových výrobků na jedno použití. Například v Irsku byl po provedení směrnice o plastových taškách pozorován prudký pokles počtu plastových tašek nalezených na plážích. Členské státy použijí metodiku vypracovanou technickou skupinou pro odpadky v mořích zřízenou v souladu s rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí, která je též uvedena v technických zprávách JRC. V dubnu 2017 bylo přijato přepracované znění rozhodnutí Komise, které stanoví kritéria a metodické normy. Vyžaduje, aby odpadky na pobřeží byly soustavně monitorovány a aby případně byly monitorovány i odpadky na hladině a na mořském dně. Je-li to možné, shromažďují se také informace o tom, odkud a jak se odpadky do moře dostaly.

Monitorování bude též vyžadováno v souvislosti s opatřeními ke snížení spotřeby plastů na jedno použití. Navrhuje se, aby toto monitorování vycházelo z údajů o příslušných plastových výrobcích na jedno použití uvedených na trh během jednoho roku. V případě potřeby by výbor pro odpady zřízený v souladu s právními předpisy EU o odpadech stanovil harmonizovaná pravidla týkající se sběru těchto údajů a formátu vykazování. Měl by pokud možno využít stávajících databází EU pro výrobu a obchod (PRODCOM²⁷ a COMEXT²⁸), které spravuje Eurostat a které se pravidelně aktualizují na základě údajů poskytnutých členskými státy. Měla by být též využita součinnost se stávajícími mechanismy podávání zpráv.

Návrh počítá s hodnocením, které se zaměří na dopad plánovaných opatření a zohlední též budoucí vývoj. Zhodnotí zejména potřebu revidovat seznam plastových výrobků na jedno použití a případně opatření zavedená jako cíle snížení spotřeby. Hodnocení se bude dále zabývat otázkami biologické rozložitelnosti.

Návrh se nezabývá přímo otázkami výrobní politiky a výběrem materiálů nahrazujících plasty. Vyřazením některých výrobků z trhu a omezením prodeje jiných však nepřímě vytvoří významné příležitosti pro inovativní řešení v oblasti nahrazování materiálů a plastových výrobků na jedno použití i pro nové obchodní modely a systémy opětovného použití. Rovněž v rámci strategie EU pro plasty se v současné době připravují harmonizovaná pravidla pro definování a označování kompostovatelných a biologicky rozložitelných plastů, která zohledňují specifické aplikace a obavy týkající se znečišťování odpadky, zejména v mořském prostředí. Vzhledem k této činnosti a tam, kde to vědecký a technický pokrok umožní, Komise do zhodnocení návrhu posoudí možné náhrady plastů s cílem určit, zda by plastové výrobky na jedno použití měly být vyňaty z omezení týkajících se uvádění výrobků na trh navrhovaných v této iniciativě.

- **Informativní dokumenty (u směrnice)**

K provedení této směrnice ve vnitrostátním právu není vzhledem k omezenému počtu opatření v tomto návrhu zapotřebí žádný informativní dokument.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Níže jsou nastíněna nejdůležitější ustanovení této směrnice.

Článek 1 stanoví, že cílem navrhované směrnice je předcházet dopadu některých plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení obsahujících plasty na životní prostředí a lidské zdraví a omezovat jej, jakož i podporovat přechod k oběhovému hospodářství pomocí

²⁷ Průzkum za účelem sběru a šíření statistických údajů týkajících se výroby průmyslových (převážně průmyslově vyráběných) výrobků jak z hlediska hodnoty, tak množství, prováděný alespoň jednou ročně v EU.

²⁸ Referenční databáze Eurostatu pro zahraniční obchod EU, včetně dovozu a vývozu.

inovativních obchodních modelů, výrobků a materiálů šetrných k životnímu prostředí, a tím přispívat k účinnému fungování vnitřního trhu.

Článek 2 definuje oblast působnosti směrnice a stanoví, že se vztahuje na některé plastové výrobky na jedno použití, které jsou určeny a vymezeny v **příloze** návrhu, a na lovná zařízení obsahující plasty.

Článek 3 stanoví definice plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení a definici výrobce pro účely stanovení opatření ke snížení spotřeby, požadavků týkajících se výrobků a rozšířené odpovědnosti výrobce.

Článek 4 požaduje, aby členské státy přijaly nezbytná opatření k dosažení významného snížení spotřeby plastových výrobků na jedno použití, jimiž jsou nádoby na potraviny a nápojové kelímky.

Článek 5 stanoví omezení uvádění některých plastových výrobků na jedno použití, pro něž na trhu existují alternativy, na trh.

Článek 6 stanoví požadavky na navrhování výrobků v případě nádob na nápoje, které jsou plastovými výrobky na jedno použití, jež mají zajistit, aby uzávěry a víčka ze značné části vyrobené z plastu zůstaly připevněny k nádobě během fáze použití a tento odpad neunikl do životního prostředí.

Článek 7 stanoví požadavky týkající se označování některých výrobků na jedno použití, aby se zamezilo nevhodnému odstraňování těchto výrobků například splachováním do toalety, s cílem informovat spotřebitele o možných důsledcích nevhodného odstraňování odpadů, pokud jde o znečišťování moří odpadky, a o nejvhodnějších postupech nakládání s odpady.

Článek 8 zavádí systémy rozšířené odpovědnosti výrobce pro lovná zařízení obsahující plasty a některé plastové výrobky na jedno použití. Ačkoli se na tyto systémy vztahují obecné minimální požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce stanovené ve směrnici 2008/98/ES o odpadech, toto ustanovení stanoví také zvláštní a dodatečné požadavky týkající se finanční odpovědnosti výrobců, a to zejména za pořádání osvětových kampaní a v případě plastů na jedno použití také za odklizení odpadků.

Článek 9 požaduje, aby členské státy dosáhly minimálního cíle pro tříděný sběr plastových nápojových lahví na jedno použití.

Článek 10 požaduje, aby členské státy přijaly osvětová opatření o dopadu znečišťování životního prostředí odpadky a nevhodného odstraňování odpadů na životní prostředí, zejména na vodní prostředí, a o dostupných možnostech opětovného použití odpadů a nakládání s nimi.

Článek 11 stanoví požadavek, aby členské státy koordinovaly opatření, která přijmou za účelem provedení této směrnice, s opatřeními, která přijmou za účelem předcházení znečišťování moří odpadky a jeho omezování v souladu s právními nástroji o jakosti vody a cíli týkajícími se prevence vzniku odpadů a nakládání s odpady stanovenými ve směrnicích 2000/59/ES, 2000/60/ES, 2008/56/ES a 2008/98/ES a v právu EU o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí, a aby zajistily soulad s těmito opatřeními.

Článek 12 provádí Aarhuskou úmluvu, pokud jde o přístup ke spravedlnosti, a je v souladu s článkem 47 Listiny základních práv. Občané a nevládní organizace by měli mít možnost požádat o právní přezkum rozhodnutí přijatých členskými státy podle této směrnice.

Článek 13 vyžaduje, aby členské státy zavedly soubor údajů o výrobcích, na něž se vztahuje cíl snížení spotřeby, aby bylo možné monitorovat provádění uvedeného cíle snížení spotřeby

stanoveného v této směrnici. Soubor údajů by měl být stanoven v souladu se směrnicí 2007/2/ES²⁹. Za tímto účelem se počítá s podporou Evropské agentury pro životní prostředí, jejíž úlohou bude pravidelný přístup k údajům a poskytování přehledů provádění směrnice na úrovni Unie Komisi, které se použijí také v rámci budoucích hodnocení směrnice.

Článek 15 stanoví rámec pro hodnocení směrnice v budoucnosti. První hodnocení je plánováno za šest let po uplynutí lhůty pro provedení směrnice ve vnitrostátním právu.

²⁹

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (Úř. věst. L 108, 25.4.2007, s. 1).

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru³⁰,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů³¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Vysoká funkčnost a relativně nízká cena plastů znamenají, že tento materiál je v každodenním životě všudypřítomný v čím dál větší míře. Vzhledem k tomu, že se stále častěji používá v krátkodobých aplikacích, které nejsou určeny k opakovanému použití nebo nákladově efektivní recyklaci, související výrobní a spotřební vzorce jsou stále více neúčinné a lineární. V souvislosti s akčním plánem pro oběhové hospodářství³² proto Komise v evropské strategii pro plasty³³ dospěla k závěru, že je nutné řešit nepřetržitý nárůst vzniku plastových odpadů a jejich únik do životního prostředí, a to zejména do mořského prostředí, aby bylo možné vybudovat skutečně oběhový životní cyklus plastů.
- (2) Přístupy v duchu oběhového hospodářství, které upřednostňují opakovaně použitelné výrobky a systémy opětovného použití, povedou k omezení objemu produkováných odpadů a taková prevence stojí na vrcholu hierarchie způsobů nakládání s odpady zakotvené v článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES³⁴. Uvedené přístupy jsou též v souladu s cílem udržitelného rozvoje č. 12³⁵, zajistit udržitelné vzorce spotřeby a výroby, který stanovila Organizace spojených národů.

³⁰ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

³¹ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

³² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“ (COM(2015)0614 final).

³³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství“ (COM(2018) 28 final).

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

³⁵ Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, kterou přijalo Valné shromáždění Organizace spojených národů dne 25. září 2015.

- (3) Odpadky v mořích neznají hranice a jsou uznávány jako celosvětový problém. Omezování znečištění moří odpadky je klíčovým krokem k dosažení cíle udržitelného rozvoje č. 14 stanoveného Organizací spojených národů, který vyžaduje chránit a udržitelným způsobem využívat oceány, moře a mořské zdroje za účelem udržitelného rozvoje³⁶. Unie musí plnit svoji roli při řešení problematiky odpadků v mořích a své úsilí zaměřit na tvorbu norem ve světovém měřítku. V této souvislosti Unie v zájmu koordinované činnosti spolupracuje s partnery na mnoha mezinárodních fórech, jako jsou skupiny G20, G7 a Organizace spojených národů. Součástí úsilí Unie v daném ohledu je i tato iniciativa.
- (4) V souladu s mnohostrannými dohodami³⁷ a právními předpisy Unie o odpadech³⁸ jsou členské státy povinny zajistit řádné nakládání s odpady, aby předcházely a omezily znečišťování moří odpadky z mořských i pozemních zdrojů. V souladu s právními předpisy Unie o vodě³⁹ jsou členské státy rovněž povinny řešit problém znečištění moří odpadky, pokud ohrožuje dosažení dobrého stavu jejich mořských vod, a to i jako příspěvek k plnění cíle udržitelného rozvoje č. 14, který stanovila OSN.
- (5) Plasty v Unii tvoří 80 až 85 % odpadků v mořích, měřeno podle počtu odpadků vyplavených na pláže, přičemž plastové výrobky na jedno použití představují 50 % a výrobky spojené s rybolovem 27 %. Plastové výrobky na jedno použití zahrnují rozmanitou škálu běžně používaných rychloobrátkových spotřebních výrobků, které se vyhazují po jednom použití za účelem, pro který byly poskytnuty, zřídka se recyklují a obvykle se z nich stanou odpadky. Významná část lovných zařízení uváděných na trh se nesbírá jako odpad za účelem zpracování. Plastové výrobky na jedno použití a lovná zařízení obsahující plasty tudíž představují obzvlášť vážný problém v souvislosti se znečišťováním moří odpadky a závažné riziko pro mořské ekosystémy, biologickou rozmanitost a potenciálně pro lidské zdraví a poškozují činnosti, jako je cestovní ruch, rybolov a lodní doprava.
- (6) Stávající právní předpisy Unie⁴⁰ a politické nástroje poskytují určitá regulační řešení problému odpadků v mořích. Konkrétně, plastové odpady jsou předmětem celkových opatření a cílů Unie v oblasti nakládání s odpady, jako je recyklační cíl pro plastové

³⁶ Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, kterou přijalo Valné shromáždění Organizace spojených národů dne 25. září 2015.

³⁷ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, Úmluva o předcházení znečišťování moří ukládáním odpadů a jiných látek z roku 1972 (Londýnská úmluva) a protokol k této úmluvě z roku 1996 (Londýnský protokol), příloha V Mezinárodní úmluvy o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL), Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování.

³⁸ Směrnice 2008/98/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000 o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu (Úř. věst. L 332, 28.12.2000, s. 81).

³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁴⁰ Směrnice 2008/98/ES, směrnice 2000/59/ES, směrnice 2000/60/ES, směrnice 2008/56/ES a nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky, o změně nařízení (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008 a (ES) č. 1342/2008 a o zrušení nařízení (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Úř. věst. L 343, 22.12.2009, s. 1).

obalové odpady⁴¹ a nedávno přijatý cíl ve strategii pro plasty⁴² zajistit do roku 2030, aby veškeré plastové obaly byly recyklovatelné. Dopad uvedených právních předpisů na odpadky v mořích však není dostatečný a vnitrostátní opatření pro předcházení znečišťování moří odpadky a pro jeho omezování se liší co do oblasti působnosti a úrovně ambicí. Navíc některá z těchto opatření, zejména omezení týkající se uvádění plastových výrobků na jedno použití na trh, mohou vytvářet překážky obchodu a narušit hospodářskou soutěž v Unii.

- (7) V zájmu zaměření úsilí pouze na oblasti, kde je to nejvíce potřeba, by tato směrnice měla zahrnovat pouze nejčastěji nacházené plastové výrobky na jedno použití, které by podle odhadů měly podle počtu kusů tvořit zhruba 86 % plastů na jedno použití nalezených na plážích v Unii.
- (8) Plastové výrobky na jedno použití mohou být vyráběny z široké škály plastů. Plasty se zpravidla definují jako polymerní materiály, k nimž mohly být přidány přísady. Tato definice by však zahrnovala i některé přírodní polymery. Nemodifikované přírodní polymery by neměly být zahrnuty, jelikož se v životním prostředí vyskytují přirozeně. Proto by definice polymeru v čl. 3 bodě 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006⁴³ měla být upravena a pro účely této směrnice by měla být zavedena samostatná definice. Plasty vyrobené za použití modifikovaných přírodních polymerů nebo plasty vyrobené z biologických, fosilních či syntetických výchozích látek se v přírodě běžně nevyskytují, a měla by je proto řešit tato směrnice. Upravená definice plastů by tudíž měla zahrnovat výrobky z kaučuku na bázi polymerů, bioplasty a biologicky rozložitelné plasty bez ohledu na to, zda jsou získávány z biomasy anebo zda se mají časem biologicky rozložit. Některé polymerní materiály nemohou být hlavní strukturální složkou konečných materiálů a výrobků, jako jsou polymerní nátěrové hmoty, barvy, inkousty a lepidla. Uvedené materiály by tato směrnice neměla řešit, a neměly by tudíž být do definice zahrnuty.
- (9) Aby bylo možné jasně vymezit oblast působnosti této směrnice, je nutné definovat pojem „plastový výrobek na jedno použití“. Definice by neměla zahrnovat plastové výrobky, které jsou vytvořené, navržené či uváděné na trh tak, aby během své životnosti prošly několika obrátkami nebo cykly tím, že budou opětovně naplněny nebo opakovaně použity ke stejnému účelu, ke kterému byly vytvořeny.
- (10) Plastovým výrobkům na jedno použití by se mělo věnovat jedno či několik opatření v závislosti na různých faktorech, jako je dostupnost vhodných a udržitelnějších alternativ, proveditelnost změny spotřebních návyků a to, do jaké míry jsou již upraveny ve stávajících právních předpisech Unie.
- (11) Pro některé plastové výrobky na jedno použití ještě nejsou snadno dostupné vhodné a udržitelnější alternativy a očekává se, že spotřeba většiny takových plastových výrobků na jedno použití poroste. V zájmu zvrácení tohoto vývoje a podpory zaměření úsilí na udržitelnější řešení by se od členských států mělo vyžadovat, aby přijaly

⁴¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 365, 31.12.1994, s. 10).

⁴² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství“ (COM(2018) 28 final).

⁴³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

nezbytná opatření k dosažení významného snížení spotřeby těchto výrobků, aniž by byly ohroženy požadavky týkající se hygieny nebo bezpečnosti potravin, správné hygienické praxe, správné výrobní praxe, informovanosti spotřebitele nebo sledovatelnosti stanovené v právních předpisech EU v oblasti potravin⁴⁴.

- (12) Pro ostatní plastové výrobky na jedno použití jsou již snadno dostupné vhodné a udržitelnější alternativy, jež jsou též cenově přijatelné. Členské státy by měly být povinny zakázat uvádění těchto výrobků na trh Unie, aby omezily jejich nepříznivý dopad na životní prostředí. Tím by bylo podporováno používání uvedených snadno dostupných a udržitelnějších alternativ i inovativní řešení směřující k udržitelnějším obchodním modelům, opakovaně použitelné alternativy a nahrazování materiálů.
- (13) Uzávěry a víčka nádob na nápoje, které se ze značné části vyrábějí z plastu, patří mezi vyhozené plastové výrobky na jedno použití nejčastěji nacházené na plážích v Unii. Uvádění nádob na nápoje, jež jsou výrobky na jedno použití, na trh by tudíž mělo být povoleno pouze tehdy, pokud splňují specifické požadavky na navrhování výrobků, které významně omezují únik uzávěrů a víček nádob na nápoje do životního prostředí. U nádob na nápoje, které jsou plastovými výrobky na jedno použití a obaly, tento požadavek doplňuje základní požadavky na složení a vlastnosti opakovaně použitelných a využitelných obalů, včetně recyklovatelných obalů, stanovené v příloze II směrnice 94/62/ES. Za účelem usnadnění souladu s požadavkem týkajícím se navrhování výrobků a zajištění hladkého fungování vnitřního trhu je potřeba vypracovat harmonizovanou normu přijatou v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012⁴⁵, přičemž soulad s uvedenou normou by měl zakládat předpoklad shody s uvedenými požadavky. Na vypracování harmonizované normy by měl být dán dostatek času, a to i z toho důvodu, aby v souvislosti s prováděním požadavku na navrhování výrobků mohli výrobci přizpůsobit své výrobní řetězce.
- (14) Některé plastové výrobky na jedno použití končí v životním prostředí v důsledku nevhodného způsobu odstraňování vhažováním do kanalizace nebo jiného nevhodného uvolňování do životního prostředí. Plastové výrobky na jedno použití, které se často odstraňují vhažováním do kanalizace nebo jiným nevhodným způsobem, by proto měly být předmětem požadavků na označování. Označení by mělo spotřebitele informovat o vhodných možnostech odstraňování odpadů anebo o možnostech odstraňování odpadů, jichž je třeba se vyvarovat, anebo o nepříznivých dopadech nevhodným způsobem odstraněných odpadků na životní prostředí. Komise by měla být zmocněna ke stanovení harmonizovaného formátu označování a při tom by měla v příslušných případech ověřit, jak navrhované označování vnímají reprezentativní vzorky spotřebitelů, aby bylo zajištěno, že je efektivní a jasně srozumitelné.

⁴⁴ Nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1), nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 1), nařízení (ES) č. 1935/2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami a další příslušné právní předpisy o bezpečnosti, hygieně a označování potravin (Úř. věst. L 338, 13.11.2004, s. 4).

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Úř. věst. L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (15) Co se týče plastových výrobků na jedno použití, pro něž neexistují snadno dostupné vhodné a udržitelnější alternativy, členské státy by měly v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ rovněž zavést systémy rozšířené odpovědnosti výrobce za účelem pokrytí nákladů na nakládání s odpady a odklizení odpadků i nákladů na osvětová opatření, jejichž cílem je předcházet znečišťování životního prostředí odpadky a toto znečišťování omezovat.
- (16) Velký podíl plastů mezi odpadky v mořích pocházejících z opuštěných, ztracených a vyhozených lovných zařízení obsahujících plasty značí, že stávající právní požadavky⁴⁶ neposkytují dostatečnou motivaci k vracení uvedených lovných zařízení na pevninu za účelem sběru a zpracování. Systém nepřímých poplatků, jehož zavedení předpokládá právo Unie o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí, nepodněcuje lodě k tomu, aby vyhazovaly odpad do moře, a zajišťuje právo na předání odpadu. Uvedený systém by však měl být doplněn dalšími finančními pobídkami, které rybáře budou motivovat k tomu, aby přivázeli odpadní lovná zařízení na pevninu, aby se zamezilo jakémukoli případnému nárůstu nepřímého poplatku za odpad, který má být uhrazen. Jelikož plastové součásti lovných zařízení mají vysoký recyklační potenciál, členské státy by měly v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ zavést rozšířenou odpovědnost výrobce pro lovná zařízení obsahující plasty v zájmu usnadnění odděleného sběru odpadních lovných zařízení a financování řádného nakládání s odpady z takových lovných zařízení, a to zejména recyklace.
- (17) Přestože všechny odpadky v mořích obsahující plasty představují riziko pro životní prostředí a lidské zdraví a měly by být řešeny, je třeba též přihlídnout k otázkám proporcionality. Rozšířená odpovědnost výrobce by se proto neměla vztahovat na samotné rybáře a drobné výrobce lovných zařízení obsahujících plasty.
- (18) Aby se zabránilo vyhazování odpadků mimo místa určená k ukládání odpadu a jiným nevhodným formám odstraňování odpadů vedoucím ke znečištění moří odpadky obsahujícími plasty, musí být spotřebitelé řádně informováni o nejvhodnějších dostupných možnostech odstranění odpadů anebo o možnostech odstranění odpadů, jichž je třeba se vyvarovat, dále o osvědčených postupech týkajících se odstraňování odpadů a dopadu nevhodných způsobů odstraňování odpadů na životní prostředí i o obsažených plastech v některých plastových výrobcích na jedno použití a lovných zařízeních. Členské státy by proto měly být povinny přijmout osvětová opatření, která zajistí, že jsou tyto informace spotřebitelům poskytovány. Informace by neměly obsahovat reklamní obsah podněcující spotřebitele k používání plastových výrobků na jedno použití. Členské státy by měly mít možnost zvolit si opatření, která jsou nejvhodnější s ohledem na povahu výrobku nebo jeho použití. Náklady na osvětová opatření by měli hradit výrobci plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení obsahujících plasty v rámci své povinnosti rozšířené odpovědnosti výrobce.
- (19) Směrnice 2008/98/ES stanoví obecné minimální požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce. Uvedené požadavky by se měly uplatnit na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce zavedené touto směrnicí. Tato směrnice však stanoví další požadavky týkající se rozšířené odpovědnosti výrobce, například požadavek, aby výrobci některých plastových výrobků na jedno použití hradili náklady na odklizení odpadků.
- (20) Nápojové lahve, jež jsou plastovými výrobky na jedno použití, patří mezi nejčastěji nacházené odpadky, které moře vyplaví na pláže v Unii. Důvodem jsou neúčinné

⁴⁶

Nařízení Rady (ES) č. 1224/2009, směrnice 2000/59/ES a směrnice 2008/98/ES.

systemy tříděného sběru a nízké zapojení spotřebitelů do těchto systémů. Je nezbytné podporovat účinnější systémy tříděného sběru, a proto by měl být stanoven minimální cíl pro tříděný sběr nápojových lahví, které jsou plastovými výrobky na jedno použití. Členské státy by měly být schopny uvedeného minimálního cíle dosáhnout stanovením cílů pro tříděný sběr nápojových lahví, které jsou plastovými výrobky na jedno použití, v rámci systémů rozšířené odpovědnosti výrobce nebo zavedením zálohových systémů či prostřednictvím jakéhokoli jiného opatření, které považují za vhodné. To bude mít přímý pozitivní dopad na míru sběru, kvalitu sebraného materiálu a kvalitu recyklovaných látek a zároveň poskytne příležitosti podnikům zabývajícím se recyklací a trhu pro recyklované látky.

- (21) Jak Soudní dvůr opakovaně rozhodl, bylo by neslučitelné se závaznou povahou, kterou čl. 288 třetí pododstavec Smlouvy přiznává směrnicí, kdyby byla v zásadě vyloučena možnost dotčených osob dovolávat se povinnosti, kterou ukládá. Tato úvaha platí zejména, pokud jde o směrnici, jejíž cíle zahrnují ochranu životního prostředí před nepříznivými účinky znečišťování moří odpadky. V souladu s Úmluvou o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva) by tudíž dotčené osoby z řad veřejnosti měly mít přístup k právní ochraně, aby mohly přispět k ochraně práva na život v prostředí přiměřeném pro zdraví a blaho člověka. Dále v případech, kdy se velký počet osob nachází v situaci hromadné škody v důsledku stejných nezákonných praktik souvisejících s porušováním práv, která tato směrnice přiznává, měly by mít možnost použít mechanismy hromadné žaloby, byly-li takové mechanismy členskými státy stanoveny v souladu s doporučením Komise 2013/396/EU⁴⁷.
- (22) V souladu s bodem 22 Interinstitucionální dohody mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016⁴⁸ by Komise měla provést hodnocení této směrnice. Uvedené hodnocení by mělo vycházet ze zkušeností získaných a údajů shromážděných během provádění této směrnice a údajů shromážděných v souladu se směrnicí 2008/56/ES nebo směrnicí 2008/98/ES. Hodnocení by mělo poskytnout základ pro posouzení případných dalších opatření a toho, zda je vzhledem k monitorování odpadků v mořích v Unii potřeba revidovat přílohu obsahující výčet plastových výrobků na jedno použití. Hodnocení by mělo též zvážit, zda vědecký a technický pokrok, ke kterému mezitím došlo, včetně vývoje biologicky rozložitelných materiálů a vypracování kritérií nebo normy týkajících se biologické rozložitelnosti plastů v mořském prostředí, jak předpokládá evropská strategie pro plasty, umožňuje stanovit normu týkající se biologické rozložitelnosti některých plastových výrobků na jedno použití v mořském prostředí. Tato norma by zahrnovala normu pro testování, zda by se plasty vlivem fyzického a biologického rozkladu v mořském prostředí plně rozložily na oxid uhličitý (CO₂), biomasu a vodu za dostatečně krátkou dobu, aby nebyly škodlivé pro mořský život a aby nedocházelo k hromadění plastů v životním prostředí. V takovém případě by plastové výrobky splňující uvedenou normu mohly být vyňaty ze zákazu uvádění na trh. Přestože evropská strategie pro plasty již stanoví opatření v této oblasti, uznává též problémy spojené s vymezením regulačního rámce pro plasty s biologicky rozložitelnými vlastnostmi s ohledem na různé podmínky v mořích.

⁴⁷ Doporučení Komise ze dne 11. června 2013 o společných zásadách pro prostředky kolektivní právní ochrany týkající se zdržení se jednání a náhrady škody v členských státech v souvislosti s porušením práv přiznaných právem Unie (Úř. věst. L 201, 26.7.2013, s. 60).

⁴⁸ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (23) Členské státy by měly stanovit pravidla týkající se sankcí za porušení ustanovení této směrnice a zajistit jejich uplatňování. Tyto sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující.
- (24) V zájmu zajištění jednotných podmínek pro provádění této směrnice by Komisi měly být svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o metodiku pro výpočet roční spotřeby plastových výrobků na jedno použití, pro něž byly stanoveny cíle snížení spotřeby, specifikace pro označení, které se připojí na některé plastové výrobky na jedno použití, a formát informací o provádění této směrnice, které mají poskytovat členské státy a které má shromažďovat Evropská agentura pro životní prostředí. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁴⁹.
- (25) Jelikož cílů této směrnice, totiž předcházení dopadu některých plastových výrobků na jedno použití a lovných zařízení obsahujících plasty na životní prostředí a omezování tohoto dopadu, podpory přechodu na oběhové hospodářství, včetně podpory inovativních obchodních modelů, výrobků a materiálů, a tím přispívání k účinnému fungování vnitřního trhu, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků činnosti, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné,

⁴⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Cíle

Cílem této směrnice je předcházet dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí, zejména na vodní prostředí, a na lidské zdraví a omezovat jej, jakož i podporovat přechod k oběhovému hospodářství pomocí inovativních obchodních modelů, výrobků a materiálů, a tím též přispívat k účinnému fungování vnitřního trhu.

Článek 2

Oblast působnosti

Tato směrnice se vztahuje na plastové výrobky na jedno použití uvedené v příloze a na lovná zařízení obsahující plasty.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „plasty“ materiál tvořený polymerem ve smyslu čl. 3 bodu 5 nařízení (ES) č. 1907/2006, k němuž mohou být přidány přísady nebo jiné látky a který může být hlavní složkou struktury konečných výrobků; výjimkou jsou chemicky neupravené přírodní polymery;
- 2) „plastovým výrobkem na jedno použití“ výrobek, který je vyroben zcela či částečně z plastu a který není vytvořený, navržený či uváděný na trh tak, aby během své životnosti prošel několika obrátkami nebo cykly tím, že bude vrácen výrobci k opětovnému naplnění nebo opětovně použit ke stejnému účelu, ke kterému byl vytvořen;
- 3) „lovným zařízením“ jakákoli položka nebo součást zařízení, která se používá při rybolovu nebo v akvakultuře k cílenému lovu biologických mořských zdrojů nebo která pluje na mořské hladině a používá se s cílem přilákat a ulovit tyto biologické mořské zdroje;
- 4) „odpadním lovným zařízením“ jakékoli lovné zařízení, na které se vztahuje definice odpadu ve směrnici 2008/98/ES, včetně všech samostatných součástí, látek či materiálů, které byly součástí vyřazeného lovného zařízení nebo které k němu byly připevněny;
- 5) „uvedením na trh“ první dodání výrobku na trh Unie;
- 6) „dodáním na trh“ každé dodání výrobku k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu Unie v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně;
- 7) „harmonizovanou normou“ harmonizovaná norma ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. c) nařízení (EU) č. 1025/2012;
- 8) „odpadem“ odpad ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice 2008/98/ES;
- 9) „systémem rozšířené odpovědnosti výrobce“ systém rozšířené odpovědnosti výrobce ve smyslu čl. 3 bodu 21 směrnice 2008/98/ES;

- 10) „výrobce“ fyzická nebo právnická osoba, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně smluv uzavřených na dálku ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011⁵⁰, uvádí na trh plastové výrobky na jedno použití a lovná zařízení obsahující plasty, vyjma osob vykonávajících rybolovnou činnost ve smyslu čl. 4 bodu 28 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1380/2013⁵¹;
- 11) „sběrem“ sběr ve smyslu čl. 3 bodu 10 směrnice 2008/98/ES;
- 12) „zpracováním“ zpracování ve smyslu čl. 3 bodu 14 směrnice 2008/98/ES;
- 13) „obaly“ obaly ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice 94/62/ES;
- 14) „přístavním zařízením pro příjem odpadu“ přístavní zařízení pro příjem odpadu ve smyslu čl. 2 písm. e) směrnice 2000/59/ES.

Článek 4

Snížení spotřeby

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k dosažení významného snížení spotřeby plastových výrobků na jedno použití uvedených v části A přílohy na svém území do ... [šest let po uplynutí lhůty pro provedení této směrnice ve vnitrostátním právu].
Uvedená opatření mohou zahrnovat vnitrostátní cíle snížení spotřeby, opatření zajišťující, aby byly v místě prodeje konečnému spotřebiteli k dispozici opakovaně použitelné alternativy těchto výrobků, ekonomické nástroje, jako je zajištění, aby se plastové výrobky na jedno použití neposkytovaly v místě prodeje konečnému spotřebiteli zdarma. Uvedená opatření se mohou lišit v závislosti na dopadu výrobků uvedených v prvním pododstavci na životní prostředí.
2. Komise může přijmout prováděcí akt, který stanoví metodiku výpočtu a ověřování významného snížení spotřeby plastových výrobků na jedno použití uvedeného v odstavci 1. Daný prováděcí akt se přijme přezkumným postupem uvedeným v čl. 16 odst. 2.

Článek 5

Omezení uvádění výrobků na trh

Členské státy zakáží uvádění plastových výrobků na jedno použití uvedených v části B přílohy na trh.

Článek 6

Požadavky týkající se výrobků

⁵⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁵¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22).

1. Členské státy zajistí, aby plastové výrobky na jedno použití uvedené v části C přílohy, které mají uzávěry a víčka ze značné části vyrobené z plastu, mohly být uváděny na trh pouze tehdy, pokud uzávěry a víčka zůstanou během fáze určeného použití výrobku připevněny k nádobě.
2. Pro účely tohoto článku se nemá za to, že by u kovových uzávěrů nebo víček s plastovým těsněním byla jejich značná část vyrobena z plastu.
3. Komise požádá evropské normalizační organizace o vypracování harmonizovaných norem týkajících se požadavku uvedeného v odstavci 1.
4. Ode dne zveřejnění harmonizovaných norem uvedených v odstavci 3 v *Úředním věstníku Evropské unie* se má za to, že nádoby na nápoje uvedené v odstavci 1, které splňují tyto normy nebo jejich části, splňují požadavek, na který se tyto normy či jejich části stanovené v odstavci 1 vztahují.

Článek 7

Požadavky týkající se označování

1. Členské státy zajistí, aby každý plastový výrobek na jedno použití uvedený v části D přílohy, který je uváděn na trh, byl opatřen viditelným, jasně čitelným a nesmazatelným označením, které spotřebitelům poskytne jednu či více těchto informací:
 - a) vhodné možnosti odstraňování odpadů z výrobku nebo způsoby odstraňování odpadů, jichž je třeba se u daného výrobku vyvarovat;
 - b) nepříznivé dopady vyhazování výrobků mimo místa určená k ukládání odpadu a jiných nevhodných forem odstraňování odpadů z výrobků na životní prostředí nebo
 - c) obsah plastů ve výrobku.
2. Komise do ... *[dvanáct měsíců před uplynutím lhůty pro provedení této směrnice ve vnitrostátním právu]* přijme prováděcí akt, který stanoví specifikace týkající se označování uvedeného v odstavci 1. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem uvedeným v čl. 16 odst. 2.

Článek 8

Rozšířená odpovědnost výrobce

1. Členské státy zajistí, aby byly zavedeny systémy rozšířené odpovědnosti výrobce pro všechny plastové výrobky na jedno použití uvedené v části E přílohy, které jsou uváděny na trh Unie, v souladu s ustanoveními o rozšířené odpovědnosti výrobce ve směrnici 2008/98/ES.
2. S ohledem na systémy zavedené v souladu s odstavcem 1 členské státy zajistí, aby výrobci plastových výrobků na jedno použití uvedených v části E přílohy hradili náklady na sběr odpadu tvořeného uvedenými plastovými výrobky na jedno použití a na jejich následnou přepravu a zpracování, včetně nákladů na odklizení odpadků a nákladů na osvětová opatření uvedená v článku 10 týkající se těchto výrobků.

V případě plastových výrobků na jedno použití, jež jsou obaly, požadavky stanovené v tomto odstavci doplňují požadavky týkající se systémů rozšířené odpovědnosti výrobce stanovené ve směrnici 94/62/ES a směrnici 2008/98/ES.

3. Členské státy zajistí, aby byly zavedeny systémy rozšířené odpovědnosti výrobce pro lovná zařízení obsahující plasty uváděná na trh Unie v souladu s ustanoveními o rozšířené odpovědnosti výrobce ve směrnici 2008/98/ES.
4. S ohledem na systémy zavedené v souladu s odstavcem 3 členské státy zajistí, aby výrobci lovných zařízení obsahujících plasty hradili náklady na sběr odpadu z lovných zařízení obsahujících plasty předaných do příslušných přístavních zařízení pro příjem odpadu v souladu s právem Unie o přístavních zařízeních pro příjem odpadu nebo do jiných ekvivalentních systémů sběru odpadu, které nespadají do oblasti působnosti práva Unie o přístavních zařízeních pro příjem odpadu, a hradili i náklady na následnou přepravu a zpracování. Výrobci rovněž hradí náklady na osvětová opatření uvedená v článku 10 týkající se lovných zařízení obsahujících plasty.

Požadavky stanovené v tomto odstavci doplňují požadavky vztahující se na odpad z rybářských plavidel v právu Unie o přístavních zařízeních pro příjem odpadu.

Článek 9

Tříděný sběr

Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby se do roku 2025 začalo s prováděním tříděného sběru plastových výrobků na jedno použití uvedených v části F přílohy, a to v objemu, který se rovná 90 % těchto plastových výrobků na jedno použití uvedených na trh v daném roce podle hmotnosti. K dosažení tohoto cíle mohou členské státy mimo jiné:

- a) zavést zálohové systémy nebo
- b) stanovit cíle pro tříděný sběr pro příslušné systémy rozšířené odpovědnosti výrobce.

Článek 10

Osvětová opatření

Členské státy přijmou opatření, jejichž cílem je poskytovat spotřebitelům plastových výrobků na jedno použití uvedených v části G přílohy a spotřebitelům lovných zařízení obsahujících plasty tyto informace:

- a) o dostupných systémech opětovného použití uvedených výrobků a lovných zařízení obsahujících plasty a o možnostech nakládání s odpady z uvedených výrobků a lovných zařízení obsahujících plasty, jakož i o osvědčených postupech řádného nakládání s odpady v souladu s článkem 13 směrnice 2008/98/ES;
- b) o dopadu vyhazování odpadků mimo místa určená k ukládání odpadu a jiného nevhodného odstraňování odpadů z uvedených výrobků a lovných zařízení obsahujících plasty na životní prostředí, a zejména na mořské prostředí.

Článek 11

Koordinace opatření

Každý členský stát zajistí, aby opatření přijatá za účelem provedení této směrnice ve vnitrostátním právu a jejího provádění byla nedílnou součástí programů opatření stanovených v souladu s článkem 13 směrnice 2008/56/ES pro členské státy, které mají mořské vody, programů opatření stanovených v souladu s článkem 11 směrnice 2000/60/ES, programů pro nakládání s odpady a programů předcházení vzniku odpadů stanovených v souladu s články 28 a 29 směrnice 2008/98/ES a plánů pro příjem a zpracování odpadu stanovených

v souladu s právem Unie upravujícím nakládání s odpady z lodí a aby byla s uvedenými programy a plány v souladu.

Opatření, která členské státy přijmou za účelem provedení článků 4 až 9 ve vnitrostátním právu a jejich provádění, musí být v souladu s potravinovým právem Unie, aby bylo zajištěno, že není ohrožena hygiena a bezpečnost potravin.

Článek 12

Přístup ke spravedlnosti

1. Členské státy zajistí, aby v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo praxí měly fyzické nebo právnické osoby či jejich sdružení, organizace nebo skupiny možnost dosáhnout přezkumu soudem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem zřízeným ze zákona, a mohly tak napadat hmotnou nebo procesní zákonnost rozhodnutí, jednání nebo opomenutí týkajících se provádění článků 5, 6, 7 a 8, pokud je splněna jedna z těchto podmínek:
 - a) mají dostatečný zájem;
 - b) namítají porušení práva v případech, kdy to správní právo procesní příslušného členského státu požaduje jako předběžnou podmínku.
2. Členské státy stanoví, v jaké fázi mohou být rozhodnutí, jednání nebo opomenutí napadena.
3. Členské státy určí, co představuje dostatečný zájem a porušování práva, v souladu s cílem poskytnout dotčené veřejnosti rozsáhlý přístup ke spravedlnosti.

K tomuto účelu je zájem jakékoli nevládní organizace, která podporuje ochranu životního prostředí a splňuje požadavky vnitrostátního práva, pokládán pro účely odst. 1 písm. a) za dostatečný.

Pro účely odst. 1 písm. b) se též předpokládá, že tyto organizace mají práva, která mohou být porušena.
4. Odstavce 1, 2 a 3 nevylučují možnost předběžného přezkumu správním orgánem a nedotýkají se požadavku, aby tam, kde to vyžaduje vnitrostátní právo, byly před předáním věci k soudnímu přezkumu vyčerpány postupy správního přezkumu.
5. Každý takový přezkum uvedený v odstavcích 1 a 4 musí být spravedlivý, nestranný a včasný a nesmí být nepřiměřeně nákladný.
6. Členské státy zajistí, aby byly veřejnosti poskytnuty informace o přístupu ke správnímu a soudnímu přezkumu.

Článek 13

Informace o monitorování provádění

1. Aniž je dotčena směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES⁵² a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES⁵³, členské státy vytvoří ve spolupráci s Evropskou agenturou pro životní prostředí soubor údajů obsahující:

⁵²

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS (Úř. věst. L 41, 14.2.2003, s. 26).

- a) údaje o plastových výrobcích na jedno použití uvedených v části A přílohy, které byly každoročně uvedeny na trh Unie, s cílem doložit snížení spotřeby v souladu s čl. 4 odst. 1;
- b) informace o opatřeních přijatých členskými státy pro účely čl. 4 odst. 1.

Údaje uvedené v prvním pododstavci písmenu a) se aktualizují ročně do dvanácti měsíců od konce referenčního roku, za který byly shromážděny. K prezentaci uvedených souborů údajů se pokud možno použijí služby založené na prostorových datech ve smyslu čl. 3 bodu 4 směrnice 2007/2/ES.

- 2. Členské státy zajistí, aby Komise a Evropská agentura pro životní prostředí měly přístup k souborům údajů sestaveným v souladu s odstavcem 1.
- 3. Evropská agentura pro životní prostředí pravidelně zveřejňuje a aktualizuje celounijní přehled na základě údajů shromážděných členskými státy. Celounijní přehled zahrnuje podle potřeby ukazatele výstupů, výsledků a dopadů této směrnice, mapy celounijního přehledu a souhrnné zprávy členských států.
- 4. Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví formát souboru údajů, informací a údajů uvedených v odstavci 1. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem uvedeným v čl. 16 odst. 2.

Článek 14

Sankce

Členské státy stanoví pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy do ... *[dva roky po vstupu této směrnice v platnost]* uvědomí o takových pravidlech a opatřeních Komisi a neprodleně ji informují o jakýchkoli pozdějších změnách těchto pravidel nebo opatření.

Článek 15

Hodnocení a přezkum

- 1. Komise provede hodnocení této směrnice do ... *[šest let po uplynutí lhůty pro provedení této směrnice ve vnitrostátním právu]*. Hodnocení vychází z informací dostupných v souladu s článkem 13. Členské státy Komisi poskytnou veškeré doplňující informace nezbytné pro účely hodnocení a vypracování zprávy uvedené v odstavci 2.
- 2. Komise předloží zprávu o hlavních zjištěních hodnocení provedeného v souladu s odstavcem 1 Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru.
- 3. Zpráva též uvádí, zda:
 - a) je potřeba přezkoumat přílohu obsahující výčet plastových výrobků na jedno použití;
 - b) je proveditelné stanovit závazné kvantitativní cíle Unie pro snížení spotřeby zejména plastových výrobků na jedno použití uvedených v části A přílohy;

⁵³

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) (Úř. věst. L 108, 25.4.2007, s. 1).

- c) bylo dosaženo dostatečného vědeckého a technického pokroku a zda byla vypracována kritéria nebo norma týkající se biologické rozložitelnosti v mořském prostředí platné pro plastové výrobky na jedno použití spadající do působnosti této směrnice a zda byly vyvinuty náhrady těchto výrobků na jedno použití, aby bylo případně možné určit, jaké výrobky již nemusí být předmětem omezení uvádění na trh.

Článek 16

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor zřízený článkem 39 směrnice 2008/98/ES. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 17

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do ... [*dva roky po vstupu této směrnice v platnost*]. Jejich znění sdělí neprodleně Komisi.

Členské státy však použijí předpisy nezbytné k zajištění souladu s článkem 5 a čl. 7 odst. 1 od ... [*dva roky po vstupu této směrnice v platnost*] a s čl. 6 odst. 1 od ... [*tři roky po vstupu této směrnice v platnost*].

Předpisy uvedené v tomto odstavci přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.
2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 18

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 19

Určení

Tato směrnice je určena členskými státním.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*